

PRÍLOHA: POSTUPNOSŤ MÉDIA VÝSTUPOV – SÚ TO VYBRANÉ UKÁŽKY JASNÝCH MÉDIÁ VÝSTUPOV

Kategória F: Krízová komunikácia / Issue management

Názov práce: Daň z potravín

Slovenská aliancia moderného obchodu

Ekonómika

Odvod pre obchodné reťazce

80 €

O túto sumu môžu ročne zdražiť nákupy domácnosti, ak sa zavedie odvod pre reťazce

SNS chce zdražiť potraviny a extra daň skasírovať pre seba

Oficiálny dôvod podpory slovenských potravinárov neobstojí, nebezpečný je aj spôsob prijímania zákonov bez akýchkoľvek pripomienok

Ján Záborský

Kedy niektorá z koaličných strán navrhla zvýšenie DPH na potraviny o 2,5 percenta, zrejme by si kolerovala o vlnu nevôle obyvatelstva. Nápad šiestich poslancov SNS na zavedenie osobitého odvodu pre obchodné reťazce, ktorý by museli platiť k dani zo zisku, sa navonok tvári ako špeciálna daň pre veľké obchody. V skutočnosti však nejde o nič iné ako o formu DPH, ktorú primárne zaplatia ich zákazníci. Poslanci chcú vybrané peniaze, asi 150

miliónov eur ročne, smerovať na osobitný účet pod ministerstvom pôdohospodárstva (pod priamou kontrolou SNS). Účelom fondu má byť podpora domáceho potravnárskeho. Pritom práve obchodným reťazcom nedávno ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná dakovala za to, že priamo podporujú domácu produkciu.

Podľa návrhu zákona však práve ony majú finančovať pomoc slovenským poľnohospodárom. Na ich podporu pritom idú milióny z rozpočtu EÚ. Ak by re-

Potravinári majú paradoxne vyššiu maržu ako reťazce

tazce prenesli nový odvod plne na zákazníka, pre každú domácnosť by to znamenalo predrážanie nákupov o 80 eur ročne. Na porovnanie, pre priemernú bezdennú domácnosť je to podľa Štatistického úradu SR dvojtýždňový nákup, pre domácnosť s dvomi

deťmi nákup na týždeň. Oficiálne však nemá mať zákon žiadne sociálne vplyvy, tak to v dôvodovej správe tvrdia poslanci Anton Hrnko, Dušan Tittel a ich štvrť kolegovia zo SNS. Aj preto oslovení odborníci mimo záZNAMU hovoria o „ekonomickom analfabetizme“ predkladateľov. To, že zákon nevyhnutne zvýší ceny, tvrdia prakticky všetky opozičné strany.

Oklamani obchodníci

Ked SNS prvýkrát verejne deklarovala zamer špeciálne zdanit re-

Viac slovenských potravín?

Nový marketingový fond má podľa vzoru Rakúska oprášiť zašlú slávu výrobkov spod Tatier

Zdenka Kollárová *

Bratislava

Na Slovensku máme mnoho kvalitných výrobkov od klobás až po syry či jogurty. Nájst ich bežne na pultoch však býva často silyforská úloha. Ved komu sa chce behať od obchodu k obchodu či pri nákupe chodiť do špeciálnych predajní. Problémom tiež je, že ak sa

aj nájde lokálny výrobca, často nedokáže pokrýť dopyt obchodníka. Prípadne je problém presadiť sa v zahraničnej konkurenci.

Zmeniť to má nový marketingový fond z dielne ministerky pôdohospodárstva Gabrieley Matečnej. Samozrejme, len za predpokladu, že nepojde o jaznový návrh, podobný neslávnému odbytovému fondu

z dielne jej predchodcu Ľubo-míra Jahnátka.

Matečná sa pri fonde, rovnako ako dakedy jej predchodca, inšpirovala u rakúskych susedov. Marketingová podpora rakúskych potravín funguje od roku 1993, keď tam bol fond vytvorený zákonom o Agrarmarkt Austria. Rakúsky fond tamoži potraviny výrazne potiahol. Domáce potraviny tam

tvoria minimálne štyri päťtiny výrobkov ponúkaných v obchodoch. Na Slovensku ich nie je ani polovica. Treba však признаť, že na rozdiel od Rakúska nám chýbajú producenti s výrobou v dostatočných objemoch.

Novy fond chce ministerstvo pôdohospodárstva zriaďiť cez zákon o marketingovom fonde. Podľa informácií Pravdy

by fond mal byť financovaný z rozpočtu ministerstva pôdohospodárstva. Vzniknúť by však mal aj takzvaný osobitný odvod pre maloobchodné reťazce predávajúce potraviny. Práve nový odvod by mal po-kryť fungovanie fondu.

Z rezortu pôdohospodárstva sa nateraz dostala von predbežná informácia o vzniku fondu.

Pokračovanie - s. 6

Viac slovenských potravín?

Dokončenie - s. 1

Z nej nie je celkom jasné, ako by mal fond fungovať. Matečnej rezort len vágne definuje ciele fondu od podpory odbytu cez vzdelené spotrebiteľov až po podporu kultúry a tradícií.

O odvode pre refazce hovoril ešte na jar aj predseda koaličnej strany SNS, pod ktorú rezort pôdohospodárstva patrí, Andrej Danko. Mali by ho platiť refazce zo svojich tržieb. Jeho výška nie je známa. „Predmetný návrh je v štádiu prípravy, nevie-me poskytnúť detaily,“ odpovedal na otázky Pravdy hovorkyná národníarov Zuzana Škopcová. Osobitné odvody zo zisku platia banky, poisťovne, mobilní operátori a energetické spoločnosti.

V Rakúsku je fond finan-

ovaný povinnými príspevkami od farmárov, spracovateľov, poplatkami od užívateľov licencii. Doplňaný je na vybrané marketingové opatrenia podporou z eurofondov. Výška poplatkov je presne stanovená podľa druhu výrobku či na jednotky plochy. Napríklad za tonu surovej kravského mlieka sa plati príspevok 5,50 eura či 1,50 eura za 100 litrov vína. Obchodníci však doň neprispievajú.

Konkrétnu marketingovú podporu však musí Viedni pred uskutočnením schváliť ešte Brusel. Každá krajina totiž musí štátmu pomoc v akejkoľvek oblasti oznamovať únii. Tá následne postúdi, či je návrh v súlade s pravidlami o volnom pohybe tovarov a štátnej pomoci. Otázne tak zostáva, či by návrh mi-

nisterstva bruselským sitom prešiel.

Myslienka marketingového fondu nie je nová. O podporu slovenských potravín hovoril svoju časťu ešte bývalý minister pôdohospodárstva. Pri svojom náštupe si totiž Jahnátek zadal ambiciozny cieľ, aby slovenské potraviny tvorili 80-percentný podiel výrobkov na pultoch predajní. Na ich podporu mal za jeho velenia vzniknúť takzvaný odbytový fond. Skladá sa doň mali samotní farmári a výrobcovia potravín, a to priemerne 0,06 percenta zo svojich tržieb.

Podnik s obratom milión eur by prispieval do fondu 600 eurami ročne. Podľa Jahnátkových výpočtov mal fond rozdeľovať sumu tri milióny eur. Peniaze na propagá-

ciu mali získať firmy, ktoré by splnili definíciu slovenského výrobku, ktorú Jahnátek zaviedol. A to znamenalo obsahovať viac ako 75 percent domácich surovin.

Proti fondu sa nakoniec postavili aj samotní farmá-

ri, ktorí jeho vznik iniciovali. Argumentovali hlavne možným zdražovaním svojich výrobkov pre nový odvod do štátneho fondu. Ministerstvo sice nakoniec zvažovalo aj spolufinancovanie, no nakoniec bol ostro kri-

Reťazce zaplatia milióny zo špeciálneho odvodu

Šéfka rezortu pôdohospodárstva Gabriela Matečná vďaka novému odvodu vyberie od reťazcov 150 miliónov eur ročne.

SNÍMKA: TASR/P. NEUBAUER

LEGISLATÍVA

150 miliónov eur.
Toľko peňazí má priniesť do štátnej kasy nový osobitný odvod pre obchodné reťazce. O zvýšených cenách potravín, ktoré odvod môže spôsobiť, zatiaľ nehovoria.

Tomáš Zemko

tomas.zemko@mafraslovakia.sk

Bratislava – Ak prejde na októbrejovej schôdzi parlamentu nový zákon z dielne SNS, tak slovenské reťazce budú platiť nový odvod v podobe dva a pol percenta z ročného čistého obratu. Akých obchodníkov sa dotkne? Tento odvod budú platiť všetci obchodníci, ktorých aspoň desať percent obratu predstavuje predaj potravín. Zároveň však na platbu odvodu

budú musieť mať prevádzky v aspoň dvoch okresoch Slovenska. Nedotkne sa teda tých reťazcov, ktoré majú prevádzku len na území jedného mesta. V praxi sa nový odvod dotkne väčšiny veľkých reťazcov, ktoré na Slovensku podnikajú. Platiť nebude musieť malí hráči – tí, ktorých suma z odvodu neprekročí päťtisíc eur.

Hrozia pokuty

Ak bude reťazec meškať so zaplatením odvodu, hrozí mu pokuta 0,2 percenta z posledného obratu. Ak zaplatí menej, ako mal, vyrobia mu pokutu vo výške desiatich percent z celkovej dlžnej sumy. Už za rok 2019 by mal štát od nich vytiahnuť 150 miliónov eur. Tie poputujú do akéhosi špeciálneho fondu, ktorý bude spravovať ministerstvo pôdohospodárstva pod vedením Gabriely Matečnej z SNS. Z vybraných peňazí má ministerstvo podporovať produkty a potraviny vyrobenej na Slovensku a tiež kompenzovať farmárom výdavky spojené so zmenou klímy. Novinky majú platiť od prvého januára budúceho roka. HN osloivili

k navrhovanej zmene národniarov najväčšie slovenské reťazce.

Nedali vedieť

Obchodníci sa zhodujú, že nový odvod je nesystémový, diskriminačný a nikto s ním o tom nekomunikoval. Členovia Slovenskej aliancie moderného obchodu, ktorí zdrúžujú Billu, Tesco, Terno, Lidl či Kaufland, sú prekvapení, že napriek ústnym, ale aj písomným ubezpečeniam zo strany rezortu pôdohospodárstva a financií to s nimi nikto nepreberal. „Akékolvek dodatočné zdanenie vybranej skupiny podnikateľov na Slovensku považujeme za diskriminačné,“ tvrdia vo vyhlásení, ktoré HN poskytli. Vplyvy zmen budú podľa nich len negatívne. „V každom prípade to môže mať negatívny dosah na bežných spotrebiteľov a rovnako aj ďalšie investície zo strany reťazcov na Slovensku,“ tvrdí aliancia.

Názor zdieľa aj Lidl, ktorý „pozýva ohľásený legislatívny zámer za nesystémový, zle nastavený a vo viacerých bodech diskriminačný“. Tvrdí, že postihuje iba

niektorých vybraných obchodníkov, teda reťazce, a neplatí pre všetkých rovnako. Tiež sa o detailoch zmien dozvedeli až po zverejnení v návrhu zákona. Bežného spotrebiteľa bude zrejme zaujímať konečná cena potravín, ktorú by mohol nový odvod teoreticky dvomiť. Reťazce však o nej zatiaľ nechú hovoriť.

SNS: ODVOD POMÔŽE AJ SLOVENSKEJ KULTÚRE

Národnari tvrdia, že osobitný odvod má zabezpečiť finančné prostriedky pre slovenských polnohospodárov a potravinárov. „Distribúcia pridanéj hodnoty reťazca od prvovýroby cez spracovanie potravín po predaj je značne nerovnomerná, pričom obchodné reťazce majú v dodávateľskom potravinovom reťazi dominantné postavenie z hľadiska zisku,“ vyhľásil jeden zo šiestich predkladateľov zákona Radovan Baláž. Tvrda tiež, že v neposlednom rade je cieľom odvodu rozvíjanie kultúry a tradícii v regiónoch v oblasti spracovania a predaja polnohospodárskych a potravinárskych produktov.

Odvod budú platiť tie spoločnosti, ktoré majú prevádzku aspoň v dvoch okresoch.

ILUSTRÁCNE FOTO SME – JOZEF JAKUBČO

SNS chce obchody zatažiť odvodom

Na nový odvod doplatia zákazníci, tvrdí analytik

Štát by mal odvodom už v budúcom roku získať 150 miliónov eur.

BRATISLAVA. Koaličnej strane SNS sa stále nepáči, ako u nás podnikajú obchodníci. Predávajú podľa nej málo slovenských výrobkov.

Navrhuje preto, aby od budúceho roka začali platiť špeciálny odvod vo výške 2,5 percenta zo svojho čistého obratu. Novinka bude platíť pre obchodníkov, u ktorých tvorí predaj potravín aspoň desať percent obratu.

Štát by mal týmto odvodom už v budúcom roku získať 150 miliónov eur.

Doplatia na to zákazníci

Obchodníci sa tak pripoja k ďalším veľkým firmám, ako sú banky, poistovne či operátori a energetici, ktoré už platia osobitné odvody zo zisku, ktoré zaviedla ešte druhá vláda Roberta Fica.

Najviac peňazí do štátnej kasy odvádzajú nadnárodné reťazce ako Tesco, ktoré by po zavedení odvodu mohlo zaplatiť viac ako 30 miliónov eur.

tknút nielen nadnárodných koncernov, ale aj slovenských spoločností či malých podnikateľov. Zákon totiž stanovuje, že odvod budú platiť už tie spoločnosti, ktoré majú prevádzku aspoň vo dvoch okresoch. Teda napríklad v Bratislave a Trnave.

Výnimku budú mať len obchodníci, ktorí by do fondu odviedli menej ako päťtisíc eur, čiže ti, ktorí majú menší obrat.

2,5 %

z čistého obratu obchodu je navrhovaná sadzba nového odvodu.

Pre slovenské potraviny

Návrh predložila do parlamentu skupina poslancov za SNS, a to aj napriek tomu, že mu je už dlhší čas naklonené aj samotné ministerstvo pôdohospodárstva. V praxi to znamená, že rezort aj strana sa takto vyhli verejnej diskusi-

Matečnej (SNS). Kto ho bude viest, rezort nepovedal. „Všetky informácie zverejníme, keď to bude aktuálne,“ povedal hovorca Vladimír Machalík s tým, že úlohou fondu bude pomoc a podpora slovenským farmárom.

Štát podľa Drahovského odvodom len nahradza svoju povinnosť starať sa o polnohospodárov, čo momentálne veľmi nezvládá. Príkladom je nefungujúci závlahový systém. „Je otázkou, kam pôjdu tie peniaze, či na skutočnú pomoc farmárom, alebo na ďalšiu reklamu a veľtrhy,“ dodáva Drahovský.

Argument podpory slovenských potravín v obchodech je trochu scestný aj preto, že podiel našich výrobkov na pultoch v posledných rokoch stúpa.

Potravinárska komora Slovenska zverejnila na jar výsledky prieskumu, z ktorého vyplýva, že v tomto roku tvořili zo všetkých výrobkov na pultoch tie slovenské 37,7 percenta. Vlani to bolo o pol percenta menej.

Stúpa aj počet slovenských

Národníari pri odvode pre obchody opatrne brzdia

Zdenka Kollárová
Bratislava

Nová daň pre obchodníkov možno nebude nakoniec taká ostrá, ako sa zdalo. Národníari totiž po tvrdej kritike od obchodníkov, ktorí varovali konca až zatváraním predajní, pribrzdili. Nielenže zmierili rétoriku, ale aj priprustili úpravu svojho návrhu. „Posudzujeme príponky. Nevylučujem, že počas legislatívneho procesu dôjde k nejakým zmenám,“ priprustil včera jeden z navrhovateľov zákona o osobitnom odvode obchodných refazcov poslanec SNS Radovan Baláž. Zákon nemá podla neho zlikvidovať žiadneho obchodníka - má len priniesť poriadok do

vzájomných vzťahov medzi farmármami, potravinármami a obchodníkmi.

Návrh zákona posunuli poslanci včera do výboru pre pôdohospodárstvo a životné prostredie a ústavnoprávneho výboru parlamentu. Prerokovať ho majú do konca novembra, tak aby na ďalšej schôdzke mohol ísť do druhého čítania. Ak by zákon prešiel, tak po novom by refazce štvrfročne mali platiť štátu 2,5 percenta zo svojho čistého obratu.

Za obratom si ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná nateraz stojí. „Odvod bude slúžiť na to, aby sa peniaze, ktoré sa vyberú, opäť dostali poľnohospodárom a potravinárom,“ povedala ministerka na

včerajšej tlačovej konferencii. Ide podľa nej hlavne o podporu slovenských potravin. Tých by malo byť na pulte namiesto terajších 40 percent, minimálne 60 percent. Slúžiť má na to podľa Matečnej pripravovaný marketingový fond. Ministerka tiež avizovala financovanie takzvaného rizikového fondu, cez ktorý by jej rezort odškodňoval farmárov napríklad za zmenu klímy či zmrznutú úrodu.

Rožok s prirážkou

66 percent?

Matečnej rezort zároveň obvinil obchodné refazce z neprimeraných marží. Práve ich znižením by mali obchodníci nový odvod vykriť. Napríklad pri rožkoch podľa výpočtov

ministerstva pôdohospodárstva plati obchodník výrobcovi len 0,035 eura, pričom ich predáva po 0,07 eura za kus. Teda podľa rezortu pôdohospodárstva s prirážkou 66 percent. Pri párkoch to má byť podľa výpočtov ministerstva navyše-

nie až o 130 percent. Matečnej ľudia však nezarátili do ceny žiadne náklady obchodu ako napríklad rozvoz tovaru, energie či platy dokladáčov tovaru, vodičov a predavačov. Ministerstvo prepočtami nepriamo spochyňuje trhovú ekonomiku,

Odvod z obratu zvykne narazit'

Ked' zaviedli Maďari či Poliaci odvod, aký plánuje SNS pre reťazce, súd ho zrušil

Na špeciálnom odvode z obratu obchodných reťazcov plánuje ministerstvo vybrať 159 miliónov eur. V iných krajinách EÚ takéto peniaze museli vrátiť.

BRATISLAVA. Písal sa rok 2011, keď v Maďarsku vláda premiéra Viktora Orbána zaviedla špeciálne zdanenie pre obchodné reťazce.

Novy odvod platili len niektorí obchodníci podľa výšky tržieb. Refázce sa bránili, ale vláda bola neoblomná. Všetko sa zmenilo v roku 2014, keď Európska komisia aj súd označili zdanenie za diskriminačné. Vláda nakoniec odvod zrušila, ale dovedty naňom vyzbierať 1,5 miliardy eur. Teraz sa o ne s refázami stúdi.

S nápadom zaviesť podobný odvod prišiel pred časom aj predsedajúci SNS Andrej Danko. Argumentoval, že ide o trest pre refázce, ktoré predávajú mälo slovenských výrobkov.

Návrh ešte nepresiel Národnou radou, ale už teraz sa ozývajú hlasy, že je rovnako diskriminačný a porušuje európske pravidlá.

Proti pravidlám?

Špeciálny odvod vo výške 2,5 percenta majú refázce platiť zo svojho čistého obratu. A to za podmienky, že predaj potravín tvorí ich obratu aspoň desať percent.

So špeciálnym odvodom to pred dvoma rokmi skúšalo aj Poľsko, kde rovnako zasiahla Európska komisia s argumentom, že ide o nedovolenú štátnej pomoci menším obchodníkom.

"Slovenský prípad je veľmi podobný," tvrdí rakúsky daňový expert spoločnosti Grant Thornton Wilfried Seel.

Maďarsko a Poľsko poslanci za SNS nespomínajú. Ako príklad, kde odvod bez problémov fungoval, uvádzajú jeden z predkladateľov zákona Radovan Baláz estónske mesto

Z odvodu ministerstvo očakáva príjem 159 miliónov eur.

ILUSTRačNÉ FOTO – ARCHív SME

Tallinn. To v roku 2010 zaviedlo na svojom území jednopercentné daní na predaný tovar a služby.

Balázov argument však nedosi, pretože Estónska už rok po jej zavedení daní zrušilo a v roku 2015 európsky súd tiež rozhodol, že zákon bol v rozpore s pravidlami. Tallinn musel nakoniec firmám dane a úrokmi vrátiť.

Daňový expert Serles tvrdí, že odvod navrhovaný SNS posúruje európsku legislatívnu dokonca vo viacerých bodoch. Zákon je podľa neho diskriminačný, keďže je zameraný len na niektorých predajcov. Problem je aj v tom, že „európske štáty nemôžu zavádzat odvody podobné dani z pridané hodnoty“.

Matečná zdraženie nečaká

Ministerstvo očakáva, že na odvode vyberie ročne 159 miliónov eur. Najviac peňazi do štátnej kasy odvedú nadnárodné refázce. Napríklad Tesco by takto mohlo zaplatiť až

34 miliónov eur. To je viac ako spoločnosť podľa Finstinstu zaplatila vlastnú daní z príjmu. To bolo 27 miliónov eur.

Ako druhý by najviac zaplatil Lidl – odvod by ho stál takmer 29 miliónov eur a po nom Kaufland s príbližne 27 miliónmi eur. Obchodníci to podľa analyтика na prieskum trhu agentúry Terno Lubomíra Drahovského určite nedokážu zaplatiť bez toho, aby nezdražili tovar.

„Majú svoje náklady na prevádzku. Budú tak musieť skrtať na investičiach, ktoré by inak smerovali povedzme na redizajn predajne, alebo zdvihat ceny. SNS tak vlastne poškodi zákazníka,“ tvrdí Drahovský. Dotknutí sú to môžete aj ľudia, ktorí v maloobchode pracujú. Budú prídu o prácu, alebo o benefity.

Podľa analýzy INESS by potraviny mohli nakoniec zdražiť o viac ako 2,5 percenta. „Priemerný mesačný výdavok štvorcennnej domácnosti na potraviny je 275 eur. Ak by

sa zvýšili ceny o 2,5 percenta, znamenalo by to mesačné výdavky rodiny vysiae zhruba o sedem eur,“ tvrdí v analýze.

Okrem toho majú podľa návrhu odvod na Slovensku platíť aj spoločnosti, ktoré majú s potravinami spoločne len veľmi malo. „Jedným z nich je DM drogeria markt,“ hovorí Lenka Puzlíková, medzinárodná zástupkyňa Slovenskej aliancie moderného obchodu.

DM drogeria ponúka aj rôzne vody, sladkosť či biopotraviny, ktorých predaj tvorí viac ako 10 percent z obratu spoločnosti. Firma preto bude musieť platiť odvod, avšak nielen z potravín, ale aj za predaj plienok či šampónov. Je teda možné, že aby sa vyhli odvodu a následnému zvýšaniu cien, potraviny preštie predávať.

Ministerstvo pôdohospodárstva Gabriela Matečná však tvrdí, že na zvýšovanie cien nie je dôvod. „Refázce majú u nás obrovské obchodné prírady, znevýhodňujú sloven-

“ Reťazce budú musieť skrtať investície, alebo zdvíhať ceny. SNS tak vlastne poškodí zákazníka.

Ľubomír Drahovský,
analytik na prieskum trhu

ské produkty a ich zisku sú vyššie ako v západnej Európe,“ dodala Matečná.

Tlačový odbor ministerstva neskôr spresnil, že marža obchodníkov je privoská v porovnaní s farmarmi či spracovateľmi, ktorí „vytvárajú vyššiu pridanú hodnotu“.

Ina analýza INESS však ukazuje, že obchodníci na Slovensku na maržiach nezárábajú toľko, kolko si ľudia myslia. Z každého stoeurového nákupu majú zisk 3,6 eura. Na porovnanie, u potravín je rôzne marža z každých sto eur až 4,1 eura.

Fond len na reklamu?

Peniaze z odvodu by mali smerovať do marketingového fondu, ktorý bude spadat pod ministerstvo pôdohospodárstva. Ako presne má fond fungovať, nie je zatiaľ jasné. Rezort zverejnil len predbežnú informáciu, podľa ktorej by sa mala z fondu platiť propagácia a podporiť odbyt domáčich výrobkov.

„Je otázkou, kam pôjde tie peniaze, či na skutočnú pomoc farmárom, alebo na ďalšiu reklamu a výhrady,“ dodáva Drahovský.

Z minulosti je prítom známa napríklad neučinná a predražená kampaň na zvýšenie spotreby sladkovodných rýb so sloganom „dať si rybu, nemá chybú“, ktorú rezort pôdohospodárstva vysielal v televízii podnikateľa Ivana Kimotriku TA3 a neskôr aj v rádiu Best FM. Michaela Štalmach Kušnírová © SME

Reťazce vracajú úder: odvod bude stáť rodiny 84 eur ročne

MALOOBCHOD

V snahe zabrániť negatívnym dosahom osobitného odvodu začali obchodníci vyvíjať nátlak, aby sa tak nestalo. Ak totiž bude platiť v pôvodnom znení, nebudú mať vraj inú možnosť, než siahnúť po krajných riešeniacach.

Katarína Runnová
katarina.runnova@mafraslovakia.sk

Bratislava – Daň z potravín. Tak označili malobchodné refazce pôsobiace na Slovensku pripravovaný osobitný odvod. Keby odvod platil už minimálne rok, keď v strate skončilo osem zo 40 refazcov, do straty by sa dostalo aj ďalších 28. „Refazce by si v prípade schválenia zákona mohli vyberať iba zo zlých riešení – prenieť odvod do ceny tovaru, znížiť náklady na predaj alebo znížiť investície do obchodnej siete,“ upozornuje Martin Krajčovič, predseda Slovenskej aliancie moderného obchodu. To znamená, že ak by sa obchodníci situáciu rozhodli riešiť inak než zvyšovaním cien potravín, riešili by ju buď prepúšťaním pracovníkov, znižovaním výšky ich plátov, alebo zatváraním predajní, príčom ako prvý by prišli na rad najmä tie na vidieku.

Odvod z dieľne Andreja Danka sa stretol s odvetom.

SNÍMKA: TASR/M. BAUMANN

Do úvahy prichádza aj preniesanie časti zvýšených nákladov do vyjednávaní o cenách s dodávateľmi.

Odvod zaplatia všetci spotrebiteľia

Slovenská aliancia moderného obchodu, ktorá združuje refazce Billa, Kaufland, Lidl, Metro, Ternu a Tesco, minulý štvrtok odštartovala vysvetľujúcu kampaň Daň z potravín.

Tá vykresluje nechcený produkt, ktorý zákazník dostane ku každému nákupu, a verejnosti má priblížiť, aký dosah bude mať odvod, príčom stavila na bežnú situáciu v obchode. „Priemerná

ČO JE OSOBITNÝ ODVOD

SNS pripravila návrh, ktorým sa má zaviesť odvod pre refazce vo výške 2,5 percenta z čísťeho obratu. V júni o ňom informoval predseda strany Andrej Danko. Odvod sa má týkať refazcov, ktoré majú prevádzky aspoň v dvoch okresoch. Tieto predajne majú mať jednotný dizajn, spoločnú komunikáciu a spoločné marketingové aktivity. Z predaja potravín spotrebiteľovi by malo pochádzať minimálne 10 percent ich obratu.

Obchodný refazec by odvod nemusel platiť, ak výška obratu za tri mesiace nepresiahne sumu päťtisíc eur.

Štvorcenná domácnosť by mohla po zavedení odvodu zaplatiť ročne len na potravinách až o 84 eur viac,“ hovorí Lenka Puzliková, mediená zástupkyňa aliancie.

K myšlienke sa hlásí aj Zväz obchodu, pod ktorý spadajú napríklad refazce CBA, Coop Jednota, Delia či Labaš. „Je možné, že sa spoja všetky obchody na Slovensku, ktorých sa má odvod do tknutí, a spoločne prednesú vláde a spoločne prednesú vláde svoje postoje,“ povedal pre HN Martin Katriak, prezident Zväzu obchodu.

Ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná má však na ceľú situáciu odlišný názor. Podľa nej neexistuje dôvod na zvyšova-

nie cien potravín. Súčasťou rozpočtu na budúci rok je však 120 miliónov, ktoré majú zaplatiť reťazce práve prostredníctvom odvodu. Finančie sú podľa Matečnej vrátia späť do agropotravinárskeho sektora a podporia pravovýrobcov, farmárov i potravínárov.

Názory rezortu a potravinárov sa teda nezohodujú. Namieste je preto otázka, či v prípade, že sa cena potravín skutočne zvýší, bude mať zákazník informáciu o tom, čo je dôvodom, že zaplatí viac. „Zákazník nemá možnosť nahliadnuť do vyjednávaní o cenných tovarov,“ vysvetľuje analytick UniCredit Bank Ľubomír Koršňák.

Zdražovanie, zatváranie, prepúšťanie

Cieľ osobitného odvodu pre obchodné refazce znie podľa dôvodovej správy jasne – zabezpečiť vlastnú potravinovú sebestaenosť, respektívne sa k nej čo najviac priblížiť. Hlavné impulzy na riešenie situácie práve cez osobitný odvod zase pomeňovala Matečná. „Dôvodom sú vysoké obchodné prírisky a množstvo ďalších neprimeraných praktík refazcov.“

Katriak tvrdí, že niektorí členovia Zväzu obchodu generujú ročný zisk vo výške takmer jedného percenta z obratu. To znamená, že pri povinnosti zaplatiť 2,5-percentný odvod by sa okamžite dostali do straty vo výške 1,5 percenta. Krajčovič upozorňuje aj na ďalší zásadný problém. „Tým, že je to daň z obratu, a nie zo zisku, tak by sa vzťahovala aj na tie refazce, ktoré sú už dnes v strate,“ vyhlásil.

3 000 ľudí zaškrtlo, že nový odvod pre reťazce nechce

MALOOBCHOD

Aj keď vláda na zdražovanie potravín nevídi dôvod, reťazce spotrebiteľov pripravujú na to, že si siahnu do peňaženky hlbšie aj o desiatky eur.

Katarína Runnová
katarina.runnova@mafralovakia.sk

Bratislava – „Nechceme to, ale zaplatiť to musíme. Hlasuj proti daní z potravín.“ Takto už pár dní vyzýva časť reťazcov Fudi, aby sa postavili proti novému odvodu. Ten majú platíť práve spomínané obchody, ak aspoň 10 percent ich obratu plynne z predaja potravín. Výsledok? Do včera večera ich

iniciatívu podporilo takmer 3 200 fudi.

V praxi tak majú podľa návrhu predajcovia od budúceho roka odvádzaf 2,5 percenta zo svojich tržieb. Minimálna výška ich obratu má byť za tri mesiace päťtisíc eur. Sekundárny efekt, na ktorý však upozornili súčasne aj odborníci, je zdražovanie. „Zvýší ceny? Zavŕfí malé a stredné veľké obchody? Preupustí zamestnancov? To všetko prichádza do úvahy,“ povedal

2,5 PERCENTA
má byť výška nového odvodu.

pre HN Martin Katriak, prezident Zväzu obchodu. Príti opätnemu sú dokonca aj odborari, ktorí sa obávajú práve týchto dosahov. Ako do-

plnil analytik UniCredit Bank Ľubomír Koršák, ceny by mali rášť konkrétnie pri potravinách, keďže je ich v obchodoch najviac. Slovenská aliancia moderného obchodu, ktorá za kampanhou stojí, vypočítala, že ročne by sa mali náklady na jedlo a pre štvorcľenne rodinu zvýšiť o 84 eur.

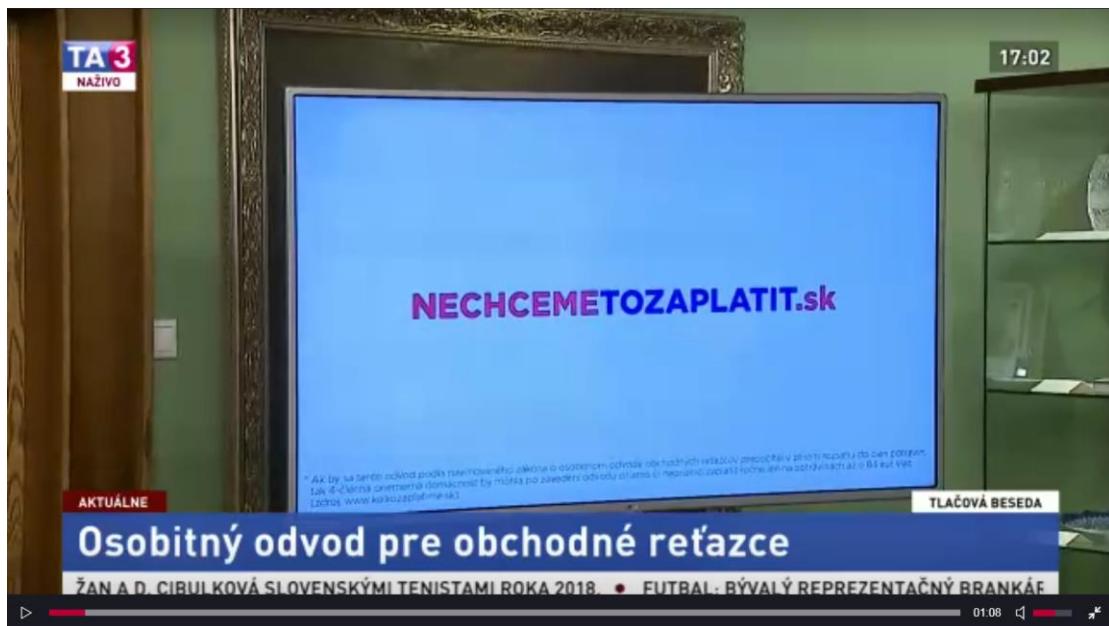
Ministerstvo pôdohospodárstva dôvody na tento scenár nevidí. SNS, ktorá s nápadom príšla, tvrdí, že tieto peniaze by mali násled-

Viac na strane 4, Refaže...

<https://www.ta3.com/clanok/1141951/tb-a-danka-a-g-matecnej-o-osobitnom-odvode-pre-obchodne-retazce.html>

<https://strategie.hnonline.sk/marketing/1839676-kupili-by-ste-si-dan-z-potravin>

09.11.2018, 15:18

KÚPILI BY STE SI DAŇ Z POTRAVÍN?

S

AUTOR: RM

1859

2

19

Slovenská aliancia moderného obchodu a Respect APP vysvetľujú, čo znamená osobitný odvod pre obchodné reťazce.

Zdroj: SAMO

Plus JEDEN DEŇ / Zaujímavosti

V roku 2019 až o 84 eur viac za potraviny

Novoročný darček od poslancov NR SR môže byť drahý. Priemerná 4-členná rodina by si mohla na nákup potravín v roku 2019 pripraviť až o 84 eur viac ako v tomto roku, ak by sa tento odvod v plnej miere premietol do cien potravín.

20. NOVEMBER 2018 0:00

Poslanci Národnej rady SR totiž do parlamentu priniesli návrh zákona, vďaka ktorému bude predaj potravín drahší a ak by tieto náklady

Dankov útok na médiá zrejme súvisí s tým, že proti odvodu je verejnosť a strach majú aj koaliční partneri Koalíciu straší daň z jedla

V piatok sa stretla koaličná rada, po ktorej sa pred novinárov postavil len Andrej Danko a rozprával len o dani z potravín. Predsedu vytocil pojem „daň z potravín“. Z Dankovho vystúpenia sme sa nedozvedeli ani nič nové o samotnej 2,5-percentnej dani z obratu obchodov s potravinami. Nervózny predseda SNS nechal najprv pustiť video z antikam-

**KONŠTANTÍN
ČIKOVSKÝ**
zastupca šéfredaktora

pane k novej dani a potom útočil na refazcu, ktoré podľa neho skrývajú a nezdaňujú zisky zo slovenského biznisu a vďaka ich veľkému marketingu manipulujú verejnosť.

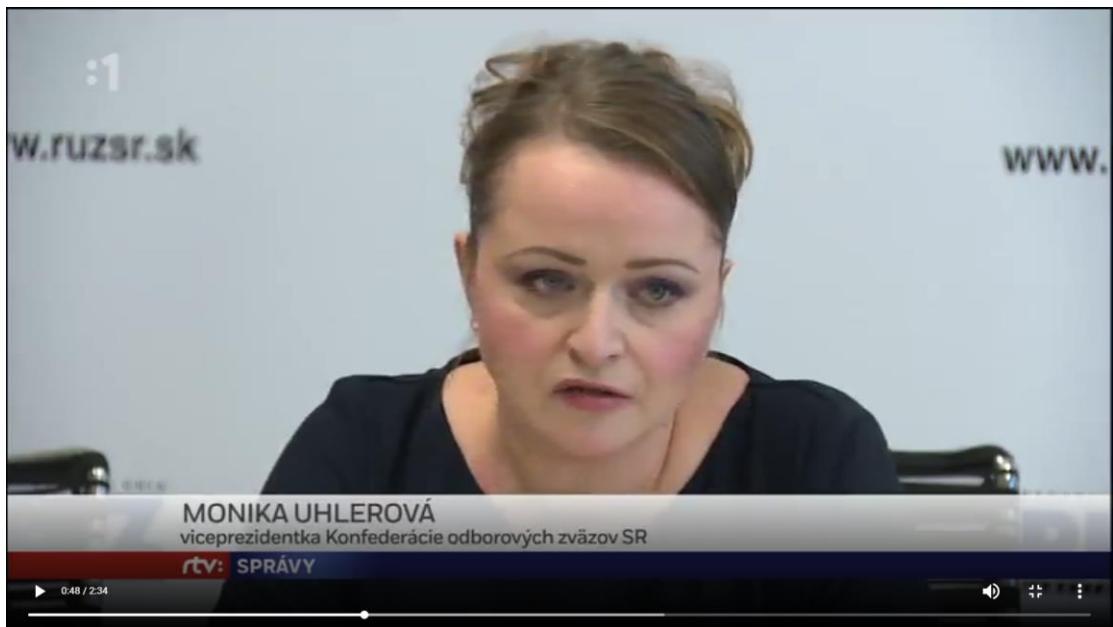
Predseda parlamentu na svoje tvrdenie o umelom

Zatiaľ sa teda zdá, že sa daň pokúsia okresať tak, aby – ak sa dá – platila len pre Tesco, Lidl, Kaufland a Billu.

znižovaní ziskov neponúkol žiadnený dokaz, len sa tváril, akoby mal informácie od ministra financií. Napriek tomu je možné, že refazce si zisky ulievajú. Ale ak to tak je, tak to má s nimi riešiť finančná správa. Tá má dokonca povinnosť kontrolovať opodstatnenosť ich vykazovaných nákladov.

Aktuálny útok na médiá a ich informovanie o dani z jedla zrejme súvisí s tým, že

k takzvanému odvodu je veľký odpor vo verejnosti, a strach z neho majú preto aj koaliční partneri. Napríklad z prieskumu, ktorý si zadal Slovenská aliancia moderného obchodu, je proti zavedeniu novej dane 70 percent ľudí a hlavným dôvodom strachu je následné zvýšovanie cien. Nie je jasné, čo napokon schvália. Ani z vystúpenia ministerky Matečnej, ktorá doplnila Danka, nebolo jasné, aké kompromisy sa pri dani z jedla zatiaľ v koalícii dohodli. Zatiaľ sa teda zdá, že sa daň pokúsia okresať tak, aby – ak sa dá – platila len pre Tesco, Lidl, Kaufland a Billu. Presný spôsob, ako z nej výjmu najmä malé predajní na vidieku, zatiaľ nie je jasné. Okrem toho stále žije nápad Most-Híd otvoriť aj zákon o cenách a dať v tom ministerstvu pôdohospodárstva právomoc určovať maximálne marže.

MARTIN VLACHYNSKÝ
analytik, INESS

rtv: SPRÁVY

1:31 / 2:34

PROTI OSOBITNÉMU ODVODU SA VZBÚRILI OBCHODNÍCI AJ VEREJNOSŤ

Horká príchut' pre všetkých

AUTOR: hab FOTO: Dreamstime

PORIADNU BÚRKU ROZPÚTAL POSLANECKÝ NÁVRH ZÁKONA, KTORÝ STANOVUJE PLATENIE OSOBITNÉHO ODVODU Z ČISTÉHO OBRATU OBCHODNÝCH REŽAZCOV. NIELEN OBCHODNÍCI Považujú tento zákon za škodlivý.

Vraj je to biť na refazce, v skutočnosti ide o daň z potravín, ktorá zasaží zákazníkov a v mnohých ohľadoch je škodlivý, tvrdia obchodníci. Zväz obchodu SR aj SAMO sa jednoznačne postavili proti zavedeniu takého odvodu. Verejnosť ich podporila. Poslanecký návrh predložila skupina poslancov SNS bez predchádzajúcej diskusie a pripomienkového konania. Návrh stanovuje platenie osobitného odvodu vo výške 2,5 percenta z čistého obratu obchodných reťazcov. Zväz obchodu tvrdí, že tento zámer môže viesť k zvýšeným cenám pre domáčich spotrebiteľov, poškodiť najmä sociálne slabšie obyvateľov a negatívne ovplyvníť zamestnanosť na vidieku. „Naši členovia majú zhruba polovicu až dve tretiny predajnej na vidieku,“ hovorí prezident ZO SR Martin Katriak. „Sú to malé predajne, v štvorcových metroch osemesdesiatky, stovky, stopäťdesiatky. Keď nie sú v červených číslach, tak sú na nule. Keď budú musieť platiť osobitný odvod, nemôžu prežiť, budú musieť zavrieť. To následne negatívne ovplyvní zamestnanosť v menších obciach.“

O NÁS BEZ NÁS

Okrem samotného návrhu prekvapilo obchodníkov aj to, že bol podaný neštandardnou cestou, teda ako poslanecký, nie legislatívny návrh. Tým sa eliminovala celospoločenská diskusia a obvyklé pripomienkové konanie. Zväz obchodu navyše prízvukuje, že zavedením odvodu, ktorý má údajne slúžiť na podporu slovenských potravinárov, sa nezvýši kapacita slo-

venskej poľnohospodárskej výroby. V súčasnosti neexistuje kategória potravín, kde by slovenská výroba pokryla dopyt. Obchodníci združení v ZO SR väsk so slovenskými výrobami dlhodobo udržiavajú korektné vzťahy a predávajú približne 60 až 70 percent potravinárskej tovarov vyrobených na Slovensku. Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení, ktorá zastupuje najmä dodávateľov, upozorňuje, že odvod má všetky znaky dane, ktorá znevýhodňuje menšie slovenské subjekty. Zavedenie odvodu by sa zhoršil prístup slovenských výrobcov do obchodných sietí.

NOVÝ PRODUKT S HORKOU PRÍCHUŤOU

Slovenská aliancia moderného obchodu považuje osobitný odvod za skrytú formu zvýšenia DPH a priamy náklad obchodníkov na predaj potra-

vín, čo by bolo s najväčšou pravdepodobnosťou premietnuté do výšších cien. SAMO preto odštartovalo pre širokú verejnosť kampaň s názvom Daň z potravín. Snažila sa v nej zrozumiteľne vysvetliť, ako by osobitný odvod ovplyvní každodenné nákupy.

Hlavným motívom kampane je rodina s dvomi deťmi, ktorá pri bežnom nákupu zaplatí za neželaný produkt, no domov si ho neodesnie. Hneď po nabilokovaní si tento produkt dá do vrecka muž, ktorý ho rodine pridal k nákupu, a odide. Fiktívny nezmyselný produkt sa volá Daň z potravín (s horkou príchutou pre všetkých).

„Sme presvedčení o tom, že žiadny odvod nedokáže okamžite zvýšiť počet slovenských potravín v ponuke obchodníkov. Slovenskí potravinári totiž, napriek tvrdeniam ministerstva, nedokážu naplniť dopyt zo strany spotrebiteľov a reťazcov po dostatočnom množstve kvalitných

potravín vo všetkých kategóriách,“ upozorňuje Martin Krajčovič, predseda SAMO.

Ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná tvrdí, že financie z osobitného odvodu pôjdu naspať do agrarezortu. Na zvyšovanie cien potravín podľa nej nie je dôvod. Refazce majú obrovské prirážky a väčšinu ziskov využávajú do zahraničia. Slovenských potravinárov a farmárov pritom zatlácajú za hranice existencie.

Na možné negatívne dopady zákona upozorňovali nie len obchodníci, analytici, zamestnávateľia a odborári, ale aj prezident SR, ktorý zákon vrátil do parlamentu a odporučil poslancom ho neprijaať ako celok. Vládní poslanci zákon napokon schválili. „Využijeme všetky zákonné prostriedky dané ústavou a právom EÚ, aby sme chránili záujmy ľudí na Slovensku,“ hovorí Martin Krajčovič, predseda Slovenskej aliancie moderného obchodu. ✪

<https://dennikn.sk/1435921/znizia-sa-ceny-potravin-po-zruseni-odvodu-pre-retazce-anketa/>

Odvod pre reťazce 9. apríla 2019 15:49

Znížia sa ceny potravín po zrušení odvodu pre reťazce? (anketa)

DENISA ČIMOVÁ

Zapnúť články e-mailom

Foto – archív

Poslanci rýchlo odhlasovali zrušenie odvodu pre reťazce. Čo na to hovoria odborníci z oblasti biznisu, ktorí sa k odvodu vyjadrovali?

Potraviny budú zrejme drahšie

Ako sa ľudí dotkne nový odvod pre zahraničné reťazce, ktorý presadila SNS

ILUSTRačNÉ FOTO SME – JOZEF JAKUBCO

Denník SME pripravil otázky a odpovede, čo odvod v praxi znamená.

BRATISLAVA. Od januára si zrejme ľudia priplati za potraviny v hypermarketoch. Zahraničné veľké obchody budú musieť odviesť desiatky miliónov eur do štátneho rozpočtu.

Predsedca SNS Andreja Danko kritizoval obchodné reťazce, že predávajú malo slovenských výrobcov a majú vysoké marže. Poslanci preto pre neschválili osobitný odvod 2,5 percenta z tržieb. Podľa analytikov je pravdepodobné, že bude nasledovať rast cien potravín.

Nové pravidlá nie sú také prísné, ako sa predpokladalo. Pôvodný návrh zákona, s ktorým príšla SNS, mal postihniť až 90 percent obchodníkov.

Po viacerých zmenách, ktoré presadili poslanci, sú výrazne skrátili zoznam obchodníkov, ktorí budú novú daň z potravín platiť. Vypadli z neho menšie obchody aj prevádzky reťazcov, ktoré sú v chudobných okresoch.

1. Čo odvod znamená pre nakupujúcich?

Ľudia pocítia zmenu v peňaženke, tvrdia analytici. Na novej dani budú musieť re-

Andrej Danko chcel s reťazcami robiť poriadok. FOTO - SITA

tazce odviesť viac ako 80 miliónov ročne. Výpadok sa budú snažiť nahradíť. Nie je pravdepodobné, že by začali výrazne znížovať platy zamestnancom, siahli si na zisky či osekali investície. „Konkurenčné prostredie je silné a nikto si nemôže dovoliť, aby prestal rekonštruovať svoje predajne alebo nelákal zamestnancov na benefity,“ hovorí šéfredaktorka časopisu Tovar&Predaj Tatiana Kaitanová.

2. Čo v obchodoch zdražie?

Je na každom obchodnom reťazci, ako sa novým odvodom výrovňa. Platí ho však budú z celého obratu – teda aj za tovar ako časopisy, drogériu či oblečenie. Pri týchto tovaroch však musia súťažiť s elektroobchodom a predajňami specializovanými na oblečenie, ktoré nový odvod platiť nebudú. „Preto sa obávame, že tlak bude najvyraznejší práve na zvyšovanie cien potravín,“ hovorí analytik Inštitútu ekonomických a sociálnych štúdií Martin Vlachinský.

3. Ako sa ceny zvýšia?

Obchodníci zatial konkrétnie o zvyšovaní cien nehovoria. V kampani Nechceme to zaplatiť však ešte pred schválením zákona upozorňovali, že ak by sa nový odvod naplnio prejavil v cenách potravín, priemernú štvorčlennú domácnosť by to stálo 84 eur ročne. Odvod 2,5 percenta z čistých tržieb nemusí znamenať 2,5-percentný nárast cien. Obchodníci môžu siah-

nuť napríklad aj na svoje zisky. Nedá sa však vylúčiť ani to, že zdražovanie bude aj výraznejšie.

4. Ktorých obchodov sa zmeny dotknú?

Nové pravidlá budú musieť dodržiavať veľké reťazce – Tesco, Kaufland, Billa, Lidl, Terno. Otázne sú napríklad družstvá Coop Jednota či ďalšie regionálne reťazce. Zväz obchodov, ktorý ich združuje, teraz vyhodnocuje, koho sa odvod dotkne. Jeho predseda Martin Katriák hovorí, že slovenskí obchodníci, členovia zväzu, by nemali mať dôvod zvyšovať ceny, pripadne zatvárať predajne. Hoci poslanci vynali menej rozvinuté okresy z okruhu platielov odvodu, nijako to neochráni ľudi pred výššími cenami, myslí si Vlachinský. Pre prevádzky v malých mestách a obciach reťaze takmer isto nebudú vytvárať samostatnú cenovú politiku.

5. Začne sa nakupovať v menších obchodoch?

V hypermarketoch a supermarketoch nakupuje viac ako polovica ľudí, vyplynulo z prieskumu spoločnosti GfK Slovakia za roky 2016 a 2017. Do reťazcov neprestanú podľa analytikov chodiť ani po zmenách. „Spotrebiteľský kom-

Aký bude Nový odvod

- sadzba 2,5 %,
- priemerná štvorčlenná rodina zaplatí podľa reťazcov o 84 eur ročne viac,
- postihne veľké obchody: Tesco, Kaufland, Billa, Lidl, Terno,
- reťazce zaplatia asi 80 miliónov eur,
- prevádzky musia mať aspoň v 11 okresoch,
- reťazce musia mať 25 percent čistého obratu z predaja potravín,
- neplatí pre malé a stredné podniky,
- neplatí pre prevádzky veľkých reťazcov v najmenej rozvinutých okresoch,
- platí má od januára 2019.

fort, že príde do veľkej predajne a tam všetko vybavíte, neprekoná ani prípadné zvýšenie cien,“ myslí si Vlachinský.

6. Je prijatý zákon diskriminačný?

Zákon je zacielený na veľké zahraničné reťazce. Danko hovoril, že s nimi „treba urobiť poriadok“. Reťazce sa už obrátili na Európsku komisiu, aby nové pravidlá posúdila. Advokáti Andreja Leontieva z kancelárie Taylor Wessing, ktorá vypracovala k návrhu zákona pre reťazce právnu analýzu, tvrdí, že zmeny porušujú európske právo aj slovenskú ústavu. Neprimerane a neodôvodnené zatažujú odvodom jednu skupinu podnikatelov v maloobchode a to môže deformovať trh. Európska komisia by preto podľa neho mohla žiadať nápravu.

7. Odkedy budú zmeny platiť?

Nové pravidlá by mali reťazce dodržiavať od januára. Ak by ho prezident Andrej Kiska nepodpísal, zákon by sa vrátil do parlamentu. V piatok zmeny schválilo 74 prevažne koaličných poslancov. Ak by chceli prezidentovo veto prelomiť, potrebujú ich až 76, ale lenko hlasov koalícia má.

Daniela Hajčáková © SME

Ako veľmi ležia reťazce SNS v žalúdku

Národníari zmäkčujú odvod z obratu obchodníkov, možný rozpor s európskym právom ich nevyrušuje

Marek Legéň

Nech to narazi, na čo chce. Tako sa vyjadril predseda parlamentu Andrej Danko k možnej kolízii osobitného odvodu z obratu obchodných reťazcov s európskou legislatívou. Slovenskú národnú stranu (SNS) neodradila od návrhu kontroverzného dodatočného „zdanenia“ ani masívna vlna kritiky z prostredia fiem či dokonca odborárov, ktorí sa obávajú, že tento špás si najviac odskáču ekonomicky zraniteľné skupiny obyvateľstva. Prečo? Je dosť pravdepodobné, že ak štát direktívne vytiahne od reťazcov ďalšie milióny eur, nezaplatia to z vlastného vrecka, ale zrejme vyzbierajú i v cenách tovarov. A. Danka netrápi, že podľa právnikov je navrhnutá konštrukcia od-

vodu v rozpore s európskym právom. Odvoláva sa na vlastné politické zadanie klepnút po prstoch nenaštným reťazcom, ktoré klamú Slovensko na daniach a arogantne vytláčajú domácich polno-

hodnú na schôdzi, ktorá sa začala koncom novembra. K hlasovaniu sa poslanci dostali až po uzávierke TRENDU.

Ústup z pozícii

Národníari chécú vybrať od reťazcov nad rámec dane z príjmu ďalších asi sto miliónov eur ročne a z týchto peňazí podporiť nimi údajne utláčaných slovenských polnohospodárov a potravinárov. Nevedno, na čo presne a podľa akého klúča sa finančie použijú. Mechanizmus na to totiž neexistuje. Aspoň zatial. A SNS nie je práve vzorom transparentného a spravodlivého rozdeľovania zdrojov, o čom svedčia viaceré kauzy z minulosti. Strana sa dušuje, že peniaze z odvodu vloží naspäť do agrosektora - na boj

proti klimatickým zmenám, budovanie zavlažovacích systémov, tvorbu rizikového fondu či podporu domáčich potravín.

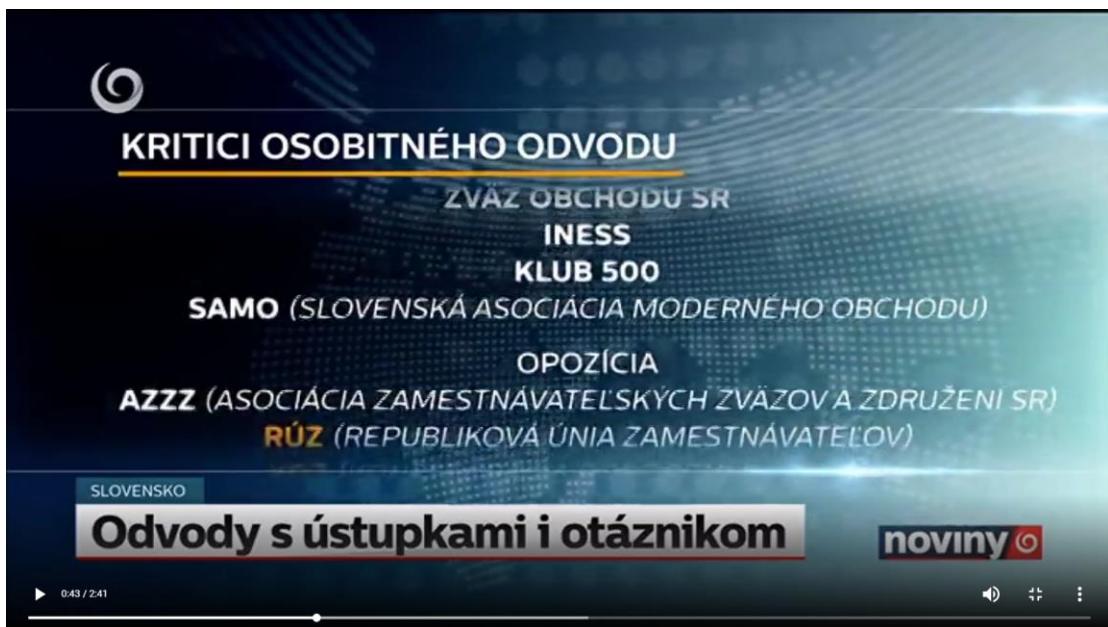
Národníari sa rozhodli ísť hľavou proti mŕtu, i keď nejaké tehličky z neho spustia. Poltucet poslancov za SNS vysiel pôvodne s iniciatívou zafazíť odvodom reťazce, ktoré z predaja potravín konečnému spotrebiteľovi inkasujú aspoň desatinu tržieb a majú ročný čistý obrat nad dvestotisíc eur a prevádzky aspoň v dvoch okresoch. Milióny eur by tak platiли nielen potravinárske siete, ale napríklad aj dm drogerie markt.

Odvod bol na začiatku skonštruovaný tak, že by postihol širokú paletu obchodníkov, mnohých likvidáčnym spôsobom. Veľké problémy mohli čakať najmä

Odvod pre reťazce odmietajú odborári, zamestnávateelia aj zástupcovia samosprávy

hospodárov a potravinárov z reťazcov ďalšie milióny eur, nezaplatia to z vlastného vrecka, ale zrejme vyzbierajú i v cenách tovarov. A. Danka netrápi, že podľa právnikov je navrhnutá konštrukcia od-

FOTO – MARTINA BRUNOVSKÁ

ÚSTUPKY V OSOBITNOM ODVODE PRE OBCHODNÉ REŤAZCE

- dotkne sa len 8 reťazcov
- podiel potravín v portfóliu aspoň 25%
- vyňali malé a stredné podniky + podnikové predajne
- reťazec musí byť aspoň v 15% okresov SR
- vylúčenie najmenej rozvinutých okresov

SLOVENSKO **Odvody s ústupkami i otáznikom** noviny

▶ 1:40 / 2:41

TN Dohady o zdražování

0:05 / 3:32

A screenshot of a video player showing the title 'TN Dohady o zdražování' and a progress bar indicating 0:05 of a 3:32 minute clip. The video frame shows a close-up of food items: a box of 'DAN Z POTRAVIN' and some apples.

A close-up shot of food items on a conveyor belt. In the foreground, there's a box labeled 'DAN Z POTRAVIN' and several green apples. The background is blurred, showing more of the conveyor belt system.

0:25 / 3:32

A screenshot of a video player showing the title 'TN Dohady o zdražování' and a progress bar indicating 0:25 of a 3:32 minute clip. The video frame shows the same scene of food items on a conveyor belt, with additional text 'OVANÉHO ODVODU' and 'JH TRŽIEB?' visible.

Odvod pre reťazce sa skončil fiaskom. Skôr, než sa rozbehol

Kontroverzné opatrenie z dielne SNS stornoval parlament dva dni po tom, ako ho stopla Európska komisia

Marek Legéň

Najprv to vyzeralo ako plané strašenie, potom prišla reálna dráma a nakoniec sa celá vec obrátila na frašku. Reč je o špeciálnom odvode pre reťazce, ktorý parlament anuloval skôr, než štát stihol na ňom vybrať čo i len jedno euro. Odvod zhasol ako sviečka len dva dni po tom, čo ho predbežným opatrením zastavila Európska komisia. Je až komické, že návrh na zrušenie opatrenia expresne „presadili“ poslanci Slovenskej národnej strany (SNS), z ktorých dielne aj výšlo. Celý proces od predstavenia zákona až po jeho zrušenie je ukážkovým príkladom toho, ako sa nemá pristupovať k tvorbe legislatívnych pravidiel. Odvod bol od začiatku spochybňovaný a zjavne tiež v rozpore s európskym právom. Národnari sa ním pokúsili nahnať politické body, no nakoniec akurát tak utrpeli hanbu. Politickí súperi si teraz navyše môžu doberať predsedu SNS A. Danka, že zariadił Slovákom zdraženie potravín.

Bez diskusie

Celé sa to začalo bez väčšieho rozruchu. Do programu vlády v roku 2016 sa dostala zmienka o tom, že zväží zavedenie osobit-

ného odvodu pre veľké obchodné systémy. Agendu presadzovala SNS, ktorá má pod kontrolou ministerstvo pôdohospodárstva. Vyše dvoch rokov bolo ti-

cho. Obchodné reťazce rozpracovali projekty na podporu slovenských dodávateľov potravín za asistenciu rezortu a ministerky Gabriela Matečná ich dokonca

Štyri mesiace po schválení zákona o odvode pre reťazce Európska komisia požiadala o pozastavenie jeho účinnosti. Andrej Danko pripraví návrh o zrušení zákona, chce zistiť, či ceny potravín klesnú

Danko zruší svoju daň z jedla, Brusel ju stopol

Tento mesiac mali tri obchodné reťazce odviesť štátu osobitný odvod vo výške 2,5 % z čistých tržieb, ktorí presadila SNS vedená Andrejom Dankom. Odvod sa plati za predošly štvrtok, v aprili ho mal zaplatiť obchodníci, ktorí majú hospodársky rok totožný s kalendárnym. Dalsie reťazce – Lidl, Kaufland a Tesco – ho mali platíť neskôr.

Európska komisia však včera rozhodla, že obchodníci peňiaze do štátnej kasy odvádzat nemusia. Vydala totiž predbežné opatrenie, ktorým požiadala Slovensko, aby pozastavilo účinnosť zákona o odvode, kým neuzávrie svoje postúpenie podľa pravidiel EÚ v oblasti štátnej pomoci. Komisia potvrdila, že začala s hlbokým prešetrovaním odvodu pre obchodné reťazce.

Šéf parlamentu a SNS Andrej Danko o niekoľko hodín po oznámení verdičtu Bruselu oznamil, že pripraví návrh zákona o zrušení osobitného odvodu. Robí tak preto, aby zistil, či ceny potravín potom budú klesať, keďže sa ich rast začiatkom tohto roku dával do súvislosti so zavedením odvodu pre reťazce od januára 2019.

Šéf parlamentu totiž tvrdí, že jediné, čo Brusel zákonom z dieľne SNS vytýka, že sa netýka aj slovenských obchodníkov. Hovorí, že sa zákony o odvode pre reťazce dolahko opraviť jednotou veta, ktorou by sa osobitnú daniu zatažili aj slovenské obchodné reťazce. „Ja to však neubomi. Možno veľké nadnárodné reťazce vyhrali bitku, ale nie vojnu so štátom.“

Danko pritom chce predložiť taký návrh zákona, aký už v parlamente leží. Návrh zákona, ktorým sa ruší odvod pre obchodné reťazce, predložil oposičný poslanci Jozef Mihál a Martin Poliaček, je na program tejto schôdze.

NIEKTORÝCH ZVÝHODNILÍ

Brusel vo väčšom stano-visku k odvodu vydal obavy, že po zavedení výnimiek pre niektoré subjekty dochádza k ich selektívnomu výzvýhodňovaniu oproti konkurentom. Reťazce by mali platiť odvod, ale môžu byť od jeho platby oslobođeni, ak spĺňajú jednu z niekoľkých podmienok výkrajicich sa ich veľkosť, geografického rozsahu ich pôsobenia na Slovensku a/alebo druhu činnosti.

Okrem toho by odvod nemuseli platiť ani malopredajcovia, ktorí sú členmi obchodného zoskupenia či súčasťou francúz, a to napriek tomu, že ich kombinovaný obrat je porov-

FOTO - ARCHÍV

nateľný s obratom najväčších maloobchodníkov. „V dôsledku uplatňovania týchto výnimiek by tak odvod muselo uhradiť len sedem prevažujúcich potravín, pričom šest z nich vlastnia podniky so sídlom v iných členských štátach. Značná časť obratu jednej maloobchodnej prevažuje vlastnej slovenským podnikom, na ktorí sa uvedený odvod vzťahuje, by bolo od platby tohto odvodu oslobođena,“ tvrdí Komisia.

Naznačila, že ju Slovensko o tomto odvode neinformovalo. Komisia sa ním začala zaoberať až po tom, ako o horu ziskala informácie od zainteresovanych strán. V decembri 2018 dostala aj formálnu státnosť, v ktorej sa uvádzalo, že platba tohto odvodu maloobchodníkom je v rozpore s pravidlami EÚ v oblasti štátnej pomoci.

Komisia tvrdí, že nespochybňuje právo Slovenska zaviesť dan uplatnitelnú na sektor maloobchodného predaja po-

travín. „Daňový systém by však pritom mal byť v súlade s právom EÚ vrátane pravidel štátnej pomoci a nemalo by v rámci neho dochádzať k menáležiteľmu vyhodnocovaniu konkrétnego druhu podnikov, napríklad podnikov pôsobiacich v menšom počte okresov či členov obchodných zoskupení,“ píše.

Ministerka Gabriela Matečná (SNS) povedala, že požiada Európsku komisiu, aby začala vyšetrovanie, ktorí úradníci a ako rozhodovali o odvode pre reťazce a s akými lobistami sa stretávali. „Tieto informácie následne zverejníme,“ dodala.

Oznáčila za nehorázne, že obchodníci vedeli mesiac a pol vopred presný termín, kedy sa rozchodne o odvode. Stájaže sa, že EÚ rozhoduje nie na základe odboarných stanovísk, ale tlaku lobistov a reťazcov.

Matečná pripomínená, že pri problémoch, ako je dvojáka kvalita potravín či nekále praktiky reťazcov, rozhoduje Brusel

roky, no pri osobitnom odvode, kde podľa nej Komisia bráni veľkých, bohatých a silných, boľa schopná poslať reakciu Slovensku za tri pracovné dni.

PODALI DVE STÁZNÍKI

Slovenská aliancia moder-ného obchodu (SAMO), ktorá zastrešuje veľké reťazce, priví-tala rozhodnutiu Bruselu zača-konanie vo veci odvodu pre reťazce a výdať predbežné opa-renie, ktorým pozastavil účin-nosť zákona. Až tento prípad podľa nej poukazuje na dôleži-tosť uvoľnenia Slovenska v EÚ, ktorá ukazuje, že je ochotná ob-hajovať záujmy občanov člen-ských krajín EU aj napriek roz-hodnutiam jednotlivých vlád.

Rozhodnutie Komisie podla-aliance známená, že reťazec nebude až do pravoplatného rozhodnutia Komisie platiť daň za potraviny. „Vďaka rozhodnutiu Bruselu pozastaví účinnosť zavedenia dane na potraviny účinnú od 1. januára 2019, ne-budú znášať negatívne dosahy tohto opatrenia nielen obchodníci, ale ani spotrebiteľia na Slovensku,“ reagoval Martin Krajčovič, predsedajúci aliancie.

Práve SAMO podala dve stáznosti na Európsku komisiu cez EuroCommerce. Jednu v decembri pre porušenie sú-tažného práva, kde žiadala Komisiu aj o predbežné opatrenie, aby bola pozastavená účinnosť zákona do pravoplatného rozhodnutia na základe nepovolenej štátnej pomoci, selektivnosti a diskriminácie.

Koncom januára tohto roku potom aliancia podala do Bruselu druhú stáznosť. Tá sa podla Krajčoviča týka porušenia pravidel vnitorného trhu, keďže je porušená sloboda výberu siela a pravidla o DPH.

BOL BY TO PROBLÉM

Obchodné reťazce Bill, Milk Agro a CBA Lučenec, ktoré ma-li príručné splátky odvodu zaplatiť do konca apríla, sa netajili tým, že ak by museli osobitný odvod uhrádzať, spôsobilo by im to značné problémy.

Kvetoslava Kirchnerová, hovorkyňa Billy, ktorá má na Slovensku više 150 predajní, naznačila, že by platba odvodu mohla viesť aj k tomu, že by museli prehodnotiť počet svojich obchodov. To by mohlo viesť aj k redukcii zamestnan-cov, ktorí v nich pracujú.

„V prípade, že budeme mu-sieť odvod zaplatiť, budeme musieť prehodnotiť počet pre-dajní a prípadne pristúpiť aj k zavádzaniu tých, ktoré vyka-zujú dlhodobo nedobré ekono-mické výsledky,“ reagovala pre-

TV Markiza pred niekoľkými dňami Kirchnerová.

Hoci bol odvod namierený najmä proti veľkým nadnárodným reťazcom, týkal by sa podľa zákona aj domácej siete Milk Agro, ktorá má po celom území Slovenska 192 obchody. Na ňu sa nevzťahovali výnimky, ktoré poslanci počas schva-lovania do zákona zapracovali a ktorými sa viaceré reťazce, najmä domáce, spod povinnos-ti platíť odvod osloboďili.

Sabinovská spoločnosť Milk Agro, ktorá je jednou z troch veľkých mliekarní na východe Slovenska a zamestnáva 1300 ľudí, naznačila, že na odvod hla-dá vnútorné aj vonkajšie rezervy. Jej ročný zisk je asi 1,3 milióna eur, na odvode však malá za rok odviesť až 2 milióny eur, takže by sa dostala do straty, ak by ho mala platíť. „Bude to značná suma, ktorá zafazí našu ekonomiku,“ uvedol vedúci prevádzky Milk Agro Marek Kundu. Dodal, že odvod by pre firmu sice nebol likvidčný, ale existenciu ohrozujúci.

NÁVRH Z DIELNE SNS

O zavedení odvodu pre reťazce hovoril SNS ešte pred parlamentnými voľbami, pôvodne spomínať, že by mal byť vo výške 6 %. Do programového vyhlásenia vlády v roku 2016 sa odvod dostal opatrenie: „V zá-ujme ochrany malých a stred-ných podnikárov vláda zváží zavedenie osobitného odvodu pre veľké obchodné systémy,“ píše sa v kapitole venovanej pôdohospodarskej politike.

Až koncom septembra 2018 šiesti poslanci SNS predložili do parlamentu, bez predošej diskusie a priponienkového konania, návrh zákona o odvode vo výške 2,5 % ročného čistého obratu. Mal sa týkať reťazcov, ktoré majú viac ako 10 % z trží z predaja potra-vín a pôsobia vo viac ako dvoch okresoch Slovenska.

V navrhnej podobe však zákon narazil na kritiku odborného verejnosti až politikov, preto ho poslanci neskôr zmene-nili. Mnohí obchodníci s po-travinami z platenia odvodu vypadali, nemal sa už týkať podnikových predajní ani obchodov v malých obciach a sociálne slabšich regiónoch. Platí by ho mal už len reťazce, ktoré sú aspoň v 15 % okresoch Slovenska a ktoré dosahujú aspoň 25 % z trží z predaja potra-vín.

DENISA ČIMOVÁ

reportérka a editorka

<https://dennikn.sk/1425706/brusel-stopol-dankovu-dan-z-jedla-retazce-juzatial-nemusia-platit/>

Odvod pre reťazce SNS 2. apríla 2019 10:11

Brusel stopol Dankovu daň z jedla, Danko ohlásil, že ju sám zruší

DENISA ČIMOVÁ

Zapnúť články e-mailom

Foto N – Tomáš Benedikovič

Štyri mesiace po schválení zákona o osobitnom odvode pre reťazce Európska komisia žiada o pozastavenie jeho účinnosti. Danko reagoval, že pripraví návrh zákona o jeho zrušení. Chce zistíť, či ceny potravín potom budú klesať.